

Presentació: Transhumanisme: H+?

Jordi Corominas i Joan Albert Vicens.

Als transhumanistes els agrada abreujar o transcriure la paraula «transhumanisme» amb el signe H+. Aquest símbol expressa bé el nervi central del transhumanisme: la voluntat de millorar l'espècie humana mitjançant la tecnociència ja sigui moderadament, millorant la nostra qualitat de vida i alliberant-nos de malalties i malformacions que causen dolor, o bé transformant d'arrel la naturalesa humana per a crear espècies diferents a l'actual, l'homo sapiens. Però els projectes transhumanistes milloraran realment la nostra condició humana? I quins són aquests projectes transhumanistes en disputa? Hem de plantejar-nos realment l'objectiu de transformar la naturalesa humana? Què hi ha de realitat, què de ficció i què d'esoterisme en els corrents transhumanistes? Aquestes són les qüestions que succintament queden implicades en el títol del número de *Perifèria* que aquí presentem: *Transhumanisme: H +?*

De les preguntes anteriors en sorgeixen moltes més: Millorar qui? Millorar què? Millorar perquè? Per millorar l'ésser humà és obvi que cal saber primer qui és l'ésser humà, però l'obertura de les possibles respostes és tan profunda que dos mil anys de tradicions filosòfiques i d'altres savieses no n'han pogut trobar-ne la resposta definitiva. Lluitar contra malalties i deficiències diverses

gaudeix d'un ampli consens en tots els àmbits, però, redissenyar l'ésser humà: les seves emocions, sentiments, capacitats intel·lectuals i formes corporals, no és el mateix que alliberar-lo de malalties i privacions, ni es pot fer tan alegrement. I sobretot es planteja la qüestió de per què volem millorar: ¿Per ser més útils? Més màquines? Per als grans corredors de la marató, que els anomenin «màquines» és el major elogi. És això el que volem ser? No cal ser psicòleg per adonar-se que no és gens fàcil respondre a la pregunta de què és el que realment volem cadascun de nosaltres, i no el que volen els nostres pares, els nostres amics, la pressió social i, en general, tots els que ja s'han ficat en el nostre cos, en el nostre ésser i en el nostre estil de vida.

En els articles d'aquest número el lector podrà aclarir la diferència entre transhumanisme i posthumanisme, la seva gènesi històrica i els diferents corrents que l'integren. La majoria dels nostres autors abunda en la discussió sobre fins a quin punt els projectes transhumanistes poden lesionar la dignitat humana. Altres insisteixen en la sospita que el transhumanisme podria constituir una reiteració perfeccionada de les formes històriques en què el poder s'ha imposat sobre els cossos, bé dividint la societat en castes, bé controlant les subjectivitats i tota

dissidència, bé utilitzant la tecnociència per al profit exclusiu de les classes que han acumulat més riqueses. S'apunta la possibilitat que el transhumanisme esdevingui una nova religió més potent que totes les que han existit fins ara. Es reflexiona entorn de la dificultat d'un control democràtic del creixement exponencial i altament especialitzat de la tecnociència. Algun article planteja la consideració del transhumanisme com una recerca identitària, una identitat basada en la fascinació tecnològica, davant la situació angoixant, postmoderna, líquida que genera la contínua pèrdua d'ancoratges i referències.

Paco Pomet: La creación

L'apel·lació a diferents precaucions i restriccions normatives, sobretot des de la perspectiva bioètica, és defensada en

aquest número per una destacada autoritat mundial en bioètica, Diego Gracia, promotor dels comitès d'ètica que avui funcionen als hospitals espanyols. L'abast real d'algunes de les investigacions en curs en la nanotecnologia, una tecnociència constantment al·ludida pel transhumanisme, és presentat per Jordi Reverter, director de transferència de coneixement i tecnologia de Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia. I la fragilitat, la mortalitat, la no deserció de la terra i la inutilitat i gratuïtat de la vida, per dos grans autoritats del pensament jueu i cristià, Hava-Tirosh Samuelson i Antonio González.

La primera trinxera del debat amb el transhumanisme no és avui la que s'obre per combatre el projecte de transformació radical o la substitució de l'ésser humà per una altra cosa: aquesta possibilitat queda encara molt lluny de ser realitzada. En l'actualitat, el transhumanisme ens repta més aviat a prendre decisions raonables al voltant de qüestions particulars, aparentment menors, que ens poden assaltar aviat en la nostra vida personal o familiar: Tenim dret a triar els embrions dels nostres futurs fills atenent la seva qualitat genètica? Ens convé considerar un bé públic la millora genètica de la nostra espècie, de manera que ens estalviem malalties o greus limitacions i discapacitats i no només haguem de resignar-nos a lluitar contra elles a posteriori? Hem d'acceptar tractaments que incrementen l'alçada, la memòria o la força muscular de persones "normals"?

És legítim que els esportistes ampliiïn a força de drogues les seves capacitats físiques si això no suposa cap dany per a ells? Podem fer servir altres drogues per millorar les nostres relacions amoroses o el nostre caràcter moral si amb això sortim tots guanyant? ...

actual, premonitòria sovint del futur que s'acosta, acompanya a la perfecció la reflexió sobre la temàtica transhumanista.

Novembre de 2017

El transhumanisme ens obliga a preguntar-nos qui sóc jo, qui són els altres, què vull realment, què he de fer. Qüestions de difícil resposta no només teòrica, sinó experiencial, ja que la vida de cadascú, amb els seus vaivens, canvis i transformacions, no deixa de ser un ingent i inacabable esforç per torbar-ne respostes. I és que gairebé sempre les preguntes són tan o més importants que les respostes. Així ens les formulava Blaise Pascal «Quina quimera és, doncs, l'home? Quina novetat, quin monstre, quin caos, quin subjecte de contradiccions, quin prodigi! Jutge de totes les coses, imbècil cuc de terra; dipositari de la veritat, claveguera d'incertesa i d'error, glòria i excrescència de l'univers. Qui desllorigarà aquest embolic? ... »; i amb el seu particular esperit de finor ens advertia Pascal que «l'home no és ni àngel ni bèstia. I que la dissort fa que el que vol fer l'àngel faci la bèstia». Una reflexió del segle XVII que cobra una virulenta actualitat en el debat actual sobre el transhumanisme.

Agraïm al pintor Paco Pomet que ens hagi autoritzat a publicar fotos de les seves pintures per il·lustrar els articles d'aquesta revista. La seva visió penetrant de la situació humana en el món